

SUV TA'MINOTI TIZIMLARINI LOYAHALSHDA
GIDRAVLIK HISOBINI MOHIYATI HAQIDA

Toshkent Davlat Transport Universiteti
Katta o'qituvchi: Sabirova Shoista Mirayupovna
Telefon: +998(97)1577675
sabirovashoista@gmail.com

Annotatsiya: Aholi sonining muttasil ortib borishi, yangi turar joy massivlari barpo etilishi, shaharlar va aholi punktlarining tobora kengayishi energiya va resurslarni tejaydigan zamonaviy texnologiyalarni faol joriy etish asosida suv olish inshootlarini, suv quvurlari, nasos stansiyalari, taqsimlash uzellari va vodoprovod tarmoqlarini modernizatsiyalash va ildam rivojlantirishga yo'naltirilgan kafolatlangan suv ta'minoti tizimini tubdan yaxshilash bo'yicha amaliy choralar ko'rilishini taqozo etmoqda.

Kalit so'zlar: Gidravlik, hisob, ustuvor vazifasi, sovuq va issiq suv, taxminiy maksimal, xarajatlarini hisoblash, ko'p qavatli.

Аннотация: Резкий рост численности населения, строительство новых жилых массивов, постепенное расширение городов и населенных пунктов на основе активного внедрения современных энергоэффективных и ресурсосберегающих технологий осуществляются практические мероприятия по коренному совершенствованию системы гарантированного водоснабжения, направленные на модернизацию и развитие водозаборных сооружений, водопроводных труб, насосных станций, распределительных узлов и водопроводных сетей требуя, чтобы его видели.

Ключевые слова: гидравлический, расчет, приоритет, холодная и горячая вода, расчетный максимум, расчет затрат, многоэтажный.

Abstract: Steady population growth, construction of new residential areas, gradual expansion of cities and settlements based on the active introduction of modern energy-efficient and resource-saving technologies, practical measures are being taken to radically improve the guaranteed water supply system aimed at modernizing and developing water intake facilities, water pipes, pumping stations, distribution nodes and water supply networks, requiring that its We saw it.

Keywords: hydraulic, calculation, priority, cold and hot water, calculated maximum, cost calculation, multi-storey.

Qayd etib o'tilsinki, O'zbekistonda mustaqillik yillarida aholini sifatli ichimlik suvi bilan ta'minlashni yaxshilash borasida kattagina ishlar amalga oshirildi. Ichimlik suvi ta'minoti tizimini rivojlantirish bo'yicha g'oyat muhim dasturlar va loyihalarni izchillik bilan ro'yobga chiqarish shahar va tumanlarda, shu jumladan, qishloq joylarda suv ta'minoti holatini sezilarli darajada yaxshilash imkonini berdi.

Keyingi olti yilning o'zidagina 13 ming kilometrqa yaqin suv quvurlari va vodoprovod tarmoqlari, 1,6 mingtadan ko'proq suv chiqarish quduqlari, shuningdek, 1,4 mingta suv bosimini hosil qiladigan minora va rezervuarlar barpo etildi hamda rekonstruksiya qilindi. Natijada, jumladan, xalqaro moliya tashkilotlarining grantlari

va kreditlarini jalb etish hisobiga ichimlik suvi bilan ta'minlanmagan ko'pgina aholi punktlari sifati va xavfsizligi bo'yicha zamonaviy talablarga mos keladigan suv bilan ta'minlandi.

Shu bilan birga, ayrim mintaqalarni, eng avvalo, Qoraqalpog'iston Respublikasi, Buxoro, Jizzax, Qashqadaryo, Surxondaryo, Sirdaryo va Xorazm viloyatlarini sifatli ichimlik suvi bilan ta'minlashning bir qancha yechilmagan muammolari hamon saqlanib qolmoqda.

Aholi sonining muttasil ortib borishi, yangi turar joy massivlari barpo etilishi, shaharlar va aholi punktlarining tobora kengayishi energiya va resurslarni tejaydigan zamonaviy texnologiyalarni faol joriy etish asosida suv olish inshootlarini, suv quvurlari, nasos stansiyalari, taqsimlash uzellari va vodoprovod tarmoqlarini modernizatsiyalash va ildam rivojlantirishga yo'naltirilgan kafolatlangan suv ta'minoti tizimini tubdan yaxshilash bo'yicha amaliy choralar ko'rilishini taqozo etmoqda.

Ko'p qavatli binolarni loyahalsh bilan birgalikda gidravlik hisoblarni amalga oshirish kerak bu bizga tarmoqni loyahalshda to'g'ri tizimni tanlab olishimizga yordam beradi.

Gidravlik hisobning ustuvor vazifasi, sovuq va issiq suvning taxminiy maksimal xarajatlarini hisoblash, ko'p qavatli uylarda suv bilan ta'minlash tizimini qancha miqdorda suvni uzatish qobiliyatiga egaligini aniqlash. Noto'g'ri loyihani tanlash oqibatida ist'emolchiga suvni kerakli miqdorda bosimda yetkazib berishni ta'minlay olmasligi yoki suvnu isrof bo'lishiga olib keladi.

Hozirgi kunda O'zbekistondagi qonun talabi bo'yicha barcha loyiha ishlari me'yoriy hujjatlariga asoslangan holda amalga oshirilishi kerak hamda zarur.

Suv ta'minoti tizimlarini loyahalshda gidravlik hisob orqali to'g'ri diametr tanlash imkonini beradi. To'g'ri tanlangan diametr bizga eng uzoqda va eng baland nuqtada joylashgan masofaga suvni talab etiladigan bosimda suvni etkazib bera oladi, gidravlik hisob ishi bilan birga, quvvati, uzatib beradigan bosimini, kavitasiya hodisasini inobatga olgan holda hisoblash yordamida tanlasak maqsadimizga erishgan bo'lar edik.

Foydalangan adabiyotlar

- 1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori, 24.05.2022 yildagi PQ-257-son
2. Shoista, S., & Islomovna, M. F. (2023). Hydrostatics, Forces Acting on Liquids. Miasto Przyszłości, 33, 34-36.
3. Mirayupovna, S. S. (2023). SUVNI IST 'EMOLCHILARGA UZATISHDA GIDRO ZARBALARNI BARTARAF ETISH CHORALARI TO'G'RISIDA. Journal of new century innovations, 43(4), 149-152.
4. "Transport ob'yektlarida yong'inga qarshi suv ta'minoti". Darslik. U. Baxramov, Sh.M.Sabirova. TDTU, T. : 2021, 209 bet.